

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

De Borg verbrijzeld

Doch het behaagde den HEERE Hem te verbrijzelen

Jesaja 53:10a

We worden in de lijdenstijd bepaald bij het lijden en sterven van Christus. Van eeuwigheid heeft Hij de bereidheid uitgesproken deze zware en smartelijke weg te gaan. In de tijd is de Zaligmaker er niet voor teruggedeinsd daadwerkelijk het lijden te dragen. In volkomen overgave aan de wil van Zijn Vader heeft Hij geleden. De profeet Jesaja heeft van dit lijden geprofeteerd. De Zaligmaker wist wat het lijden zou zijn. Hij kende als geen ander de profetieën van het Oude Testament. Hij zou verbrijzeld worden. Het woord dat voor verbrijzelen wordt gebruikt betekent eigenlijk 'in een mortier fijnstampen, verpulveren, tot gruis maken'. We kunnen ook denken aan het vermalen van korenkorrels tussen twee molenstenen. Of het vertreden van druiven in de wijnpersbak. De Zone Gods moest verbrijzeld worden vanwege de zonden der Kerk die op Hem lagen en in Hem moesten gestraft worden. Hebt u daar iets van mogen zien? Hebt u er iets van mogen beleven dat het uw zonden en ongerechtigheden zijn waardoor de Zone Gods verbrijzeld moest worden? Onze tekst zegt: "Doch het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen". Dit is van eeuwigheid besloten en in de eeuwigheid uitgedacht. Niemand kon de Heere daartoe dwingen. Er was niets buiten God dat Hem daartoe kon bewegen.

Uit de bewoordingen van de tekst blijkt dat God van eeuwigheid gewillig is tot het werk van de verlossing. Hij bemint de zaligheid van zondaren. We moeten het echter niet zo verstaan dat de Heere behagen heeft in het lijden van de volmaakte Onschuldige zondermeer. Op zichzelf genomen kan dat de Heere nooit behagen wanneer een Onschuldige wordt gerekend en gestraft als een schuldige. We mogen het zo zien dat de Heere er behagen in heeft ziende op het vruchtgevolg van deze verbrijzeling, namelijk de verlossing van verloren mensenkinderen. Het behaagde de HEERE

Zijn Zoon op aarde te zenden ten einde in een weg van verbrijzeld worden verlossing te verwerven.

Een andere weg kon Hem niet behagen. Want het kan de HEERE nooit behagen dat er verlossing zou zijn met schending van Zijn heilig recht. Een verlossing is uitgedacht van eeuwigheid, waarbij geen van Gods deugden wordt gekrenkt, maar waarbij juist de deugden Gods worden verheerlijkt. Want de Zoon van God zal voldoen aan het recht Gods. Niet met schending van het recht, maar met opulstering ervan zullen Gods kinderen zalig worden. Zij willen zelf ook niet anders. Zij zouden niet willen dat op enigerlei wijze tekort zou worden gedaan aan de deugden Gods.

We hebben te bedenken dat de Heere boven de zonden staat. Hij regeert ook over vijanden. Hij is immers de Almachtige. Hij bepaalt hoever de vijanden in de lijdensgeschiedenis kunnen gaan. Hij doet alles zelfs medewerken ten goede. Hoewel de tegenstanders er geen erg in hebben, moeten zij er huns ondanks toch aan meewerken dat de satan verslagen wordt en dat de zaligheid verworven wordt. De mens heeft zijn boze gedachten en voornemens, maar de Heere volvoert Zijn raad. Alles geschiedt zo dat de Heere geen deel heeft aan de overtredingen van mensenkinderen. Ook van de lijdensgeschiedenis geldt: Verre zij God van goddeloosheid en de Almachtige van onrecht.

"Doch het behaagde de HEERE." Een opmerkelijke formulering. Want er staat niet dat het de joden behaagde. Ook staat er niet dat het Herodus en Pilatus behaagde. Zij waren allen dienstbaar aan de vervulling van de raad. Gods. In die raad is de mate, de duur en de zwaarte van het lijden van Zijn Zoon bepaald.

Het behaagde de HEERE dat Zijn eniggeboren Zoon zou voldoen aan de gerechtigheid Gods. De mens heeft in Adam tegen de gunst Gods en voor Zijn toorn gekozen. De mens heeft er ten diepste voor gekozen verbrijzeld te worden onder de rechtvaardige gramschap Gods. Wie dat niet ziet en beleeft kent ook

geen verwondering over de verbrijzeling van de Zone Gods. Wie onbekeerd blijft voortleven, zal eenmaal eeuwig de toorn Gods moeten dragen. Hij zal tot in eeuwigheid verbrijzeld worden. De lijdensgeschiedenis waarschuwt hiervoor. In de verbrijzeling van de Zaligmaker is te zien wat het betekent getroffen te worden door de toorn Gods. Zo roept de lijdensgeschiedenis op tot waarachtige bekering. Zij roept op tot het dienen van de Heere, tot het zoeken van het ene nodige. De Heere betuigt ook in de lijdenstijd dat Hij geen lust heeft in de dood van de goddeloze en zondaar, maar daarin heeft Hij lust dat de goddeloze zich bekere van zijn weg en leve. De Heere geve u te zien dat u het verdiend hebt verbrijzeld te worden. Verwondering dat de Zoon deze weg wilde gaan en dat voor een volk dat van nature niets voor de Heere over heeft maar Hem alles wil onthouden. Voor een vijandig en afkerig volk dat door de Heere zo wordt bearbeid dat die vijandschap en afkerigheid tot zonde en schuld wordt. Het wordt de belijdenis van zichzelf geen behagen te hebben in het dienen van God, in het gehoorzamen van Hem en in het vrezen van Hem.

Hoe is het mogelijk dat het Gode behaagd heeft naar zo'n vijand om te zien. Zo'n totaal verdorvene op te rapen. Welk een onbegrijpelijk wonder, in het zondige eertijds niet verbrijzeld te zijn onder de toorn Gods. Een wonder van genade, oog te mogen krijgen voor de Zaligmaker, Die verbrijzeld is geworden opdat Gods kinderen de gunst, de genade en de liefde Gods zouden ondervinden. Het gaat Gods kinderen almeer behagen ter ere Gods te leven. Er blijft alleen maar verwondering over: Hij voor mij, daar ik anders de eeuwige dood had moeten sterven.

Hij verbrijzeld geworden opdat ik nimmermeer verbrijzeld zou worden, maar eeuwig zou mogen delen in de gunst des Heeren.

Daarvan zal de drieënige God Zelf eeuwig de eer ontvangen.

Ds. A. van Heteren

Inhoud

In dit nummer van ons blad is een lijdensmeditatie geplaatst over Jesaja 53:10a "De Borg verbrijzeld." Ds. P. Roos schrijft over de Heidelbergse Catechismus in de leerdienst, met name over de drie stukken die gekend moeten worden zal het wel zijn voor de eeuwigheid. Ds. M.C. Tanis schrijft over 1 Tim. 6: 12-13 "Opwekking en zekerheid". Ds. K. Hoefnagel schrijft in zijn vragenrubriek over Lukas 7:47. Van de hand van ds. H. Korving is een artikel geplaatst over de gedachten van J.C. Ryle over de zondag.

Biddag voor gewas en arbeid

Wanneer u dit leest is de jaarlijkse biddag voor gewas en arbeid weer gehouden. De Heere geve dat we mogen beleven in alle dingen afhankelijk te zijn van Hem. Zonder dat de Heere het geeft kan er geen zaadkorrel ontkiemen, kan er geen vruchtbare boom vruchten dragen en kan niemand enig werk verrichten in de maatschappij, in het gezin, in het onderwijs en in het ambt. Gods Woord zegt: Bidt zonder ophouden. Elke dag dient het biddag te zijn. Vooral is gebed nodig om de uitbreiding van Gods Koninkrijk,

om zegen op de prediking en alle ambtelijke arbeid die verricht mag worden. De Heere geve in ruime en rijke mate Zijn zegen in de komende periode.

Br. Beukers

Br. Beukers, lid van het bestuur van Bewaar het Pand, ligt nu we dit schrijven in het ziekenhuis vanwege hartklachten. Bij het ouder worden komen vaak de klachten. Dit toont ons dat we hier geen blijvende stad hebben. De Heere moge hem en zijn vrouw in alle opzichten bedenken naar de rijkdom van Zijn goedertierenheid.

Ontmoetingsdag Werkendam

D.V. zaterdag 14 april

Sprekers: ds. P. den Butter, ds. P. Roos,

ds. J.M.J. Kieviet en ds. K. Visser
We hopen dat er velen zullen komen. Het woord staat centraal, maar in deze tijd van verwarring en verdeeldheid is het een goede zaak elkaar te ontmoeten en te spreken.

Verschijsning volgend nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 29 maart verschijnen. Kopij graag binnen donderdag 22 maart. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

LEERDIENST

We hebben tot nu toe nagedacht over het preken over de Nederlandse Geleofsbelijdenis en de Dordtsche Leerregeles. Over de Catechismus heb ik nog niet veel gezegd. Dat komt dan nu aan de orde. De zaak is belangrijk genoeg. Het kan natuurlijk niet mijn bedoeling zijn om zondag voor zondag te gaan behandelen. Ik wil slechts enkele hoofdlijnen trekken die te maken hebben met de Catechismusprediking. Welke kenmerkende trekken vinden we in ons leerboek? Wat heeft de Heidelberger zo ongekend geliefd gemaakt en waarom is juist dit geschrift wereldwijd verbreid geworden? Ik wil graag enkele accenten aanbrengen op onderdelen die het beeld van de Catechismus mede bepaald hebben.

Ik denk dan allereerst aan de bekende drie stukken, die genoemd worden, na antwoord 1. Deze indeling vinden we zo niet in de beide andere geschriften. U hebt al vaak gehoord vanaf de kansel, dat het bij deze drie stukken niet gaat om een leerschool, waarbij u achtereenvolgens de drie klassen doorloopt. Eerst de eerste klas van de ellende, daarna de tweede klas en tenslotte de derde klas. Geen boek dat als een trilogie gelezen wordt. Geen afzonderlijke perioden. Het is als met de seizoenen. U hebt al heel vaak een lente meegemaakt. Dat geldt ook van de andere drie tijden. Ze komen telkens weer terug. Zo is het ook met deze drie stukken. Gods volk heeft nimmer definitief afscheid genomen van het deel der ellende om daarna voorgoed in de verlossing te leven. En men neemt ook geen afscheid van de vragen rond de vergeving, om voortaan geheel in het derde deel van de dankbaarheid te staan. Nee, zeker niet. U valt, als u de Heere kent, telkens weer terug in uw

ellendenood, u hebt steeds weer vernieuwd onderwijs nodig als het gaat om de verlossing in Christus en de vragen naar de wil van God komen steeds weer vanuit allerlei situaties naar u toe. Het is een doorgaand, zich telkens herhalend, maar ook een zich meer en meer uitdiepend onderwijs. De mening wordt in onze tijd wel alom verkondigd dat eens verlost altijd verlost is, ook voor het bewustzijn van de mens. Deze voorstelling van zaken leeft in de evangelische richting. En ik zou in dit verband kunnen wijzen op meer richtingen die zich uitsluitend laten leiden door een der drie stukken.

Toen ik eens gepreikt had over de drie stukken, merkte een ouderling na de dienst op dat het vooral om het eerste gaat. Misschien is het juist te zeggen dat alles vooral zal moeten cirkelen om het derde deel, namelijk het leven tot Gods eer. Hoe wordt God in het leven van Zijn kerk verheerlijkt? Toch lag er wel een goede gedachte in wat onze broeder zei. Hij bedoelde: wie niet gefundeerd het eerste deel heeft leren kennen, loopt vast in wat daarna komt.

Ik stel wel de vraag aan de orde of hier nu een zekere volgorde zichtbaar wordt. Daargelaten dat deze drie zaken steeds weer opnieuw terugkomen, is de vraag wel belangrijk of we kunnen spreken van een eerst en een daarna en een tenslotte. Eerst de ellende, daarna de verlossing, uiteindelijk de dankbaarheid. Of kunt u zich ook voorstellen dat het eerst begint met deel twee, de verlossing om vandaaruit de ellende te leren verstaan. Ik hoorde eens de opmerking: Neem eerst Christus aan en dan zult u als vanzelf uw ellende leren kennen. Kan dat zo gesteld worden? Het lijkt me

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren, Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopij voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 8,50 per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 8 dollar per jaar. Advertenties € 0,38 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

geen Bijbels gefundeerd onderwijs. Vooropgesteld moet worden dat we hier geen strakke en strenge orde moeten aannemen. Men heeft vaak gezegd: wat de een aan het begin leert, leert de ander achteraf. Er is zeker ontdekking, niet alleen uit de wet, maar ook zeker wel vanuit het evangelie. Het kruis van Christus is het diepst ontleedend van alle dingen. Ze zullen zien Wie zij doorstoken hebben en zij zullen over Hem rouwklagen en bitter kermen. Toch geldt voor de normale leiding van de Heere in een mensenleven dat deze driedeling zeker ook een element van een zekere volgorde in zich bergt. We tellen niet van drie terug naar één; we beginnen doorgaans niet zomaar ergens in het midden, maar ellende gaat toch wel aan de verlossing vooraf. Ik las juist nog in een studie van Graafland (Van Calvijn tot Comrie) dat er vanuit de Catechismus lijnen lopen naar Melanchton, naar de Lutherse traditie; bij Luther vinden we, sterker dan bij Calvijn, de gedachte dat de verbrokenheid door de wet voorafgaat aan het geloof in Christus. Hij merkt daarbij ook op dat ons leerboek bij uitstek een bevindelijke inslag heeft. Daar is trouwens de Catechismus zelf ook heel duidelijk in. We mogen gerust spreken van een zekere volgorde en van opeenvolgende onderwerpen. Het voorbeeld is bekend: de dokter stelt eerst een diagnose, daarna komt hij met de therapie. We vinden hiervan ook Bijbelse voorbeelden. U vindt deze lijnen terug in bijvoorbeeld psalm 130 en in veel andere psalmen. De Romeinenbrief is een duidelijke illustratie van de drie stukken die nodig zijn in deze troost te leven en er eenmaal zalig in te sterven. We kunnen het zo samenvatten: het gaat om drie zaken op rij, die telkens weer opnieuw en versterkt terugkomen. De vraag of u diep genoeg aan uw ellende ontdekt bent en of u wel tot Christus mag opzien, is geen goede vraag. Het gaat er wel om of onze ontdekking waar en zuiver is. Dan worden we noodgedwongen gedreven naar het kruis van Christus.

Drie stukken!

Let er op dat er niet staat: dat ik ellendig ben, dat ik verlost word en dat ik dankbaar ben. Het staat er veel dieper: hoe groot mijn ellende is, hoe ik verlost wordt en hoe ik Gode dankbaar zal zijn. Het gaat om het "hoe". Het verschil is duidelijk. Stel dat iemand schuld heeft. Hij weet het ook. Hij weet wel dat hij schuld heeft, maar niet hoe gróót zijn schuld is. Hij heeft er geen idee van dat hij morgen al failliet kan gaan. Maar, zo vraagt u, is het wel nodig dat we zo diep ingaan op de nood van zon-

daren? U denkt er wanhopig van te worden. Mensen zouden depressief kunnen worden. Psychologen evenwel hebben aangetoond dat dat zo niet is. Waar de ellende zware accenten krijgt, zijn per definitie niet meer depressieve mensen. Dat zou men verwachten, maar het is niet zo. U wordt veel eerder depressief van onverwerkte moeiten en zorgen, waar u geen uitweg in weet. Na een operatie is de vraag belangrijk: Heeft de arts alles weg kunnen krijgen? De scan in het ziekenhuis wil alles heel nauwkeurig in beeld gebracht hebben. Hoever is de zonde uitgezaaid? Waar lopen de vertakkingen? Daar wordt de therapie, de zorgbehoefte op afgestemd. Anselmus heeft de bekende woorden uitgesproken: U hebt nog nooit gepeild hoe ernstig de zonde is. Dit wil ik in onze dagen beklemtonen. Er is op dit terrein veel oppervlakkigheid. Recht en grondig moeten we onze ellende kennen, zo staat elders in ons leerboek. Dat is juist voor u zo nuttig. Als het evangelie in de preek dan maar afdoende uitzicht biedt. Dat is wel nodig. Maar de ellende moeten we goed peilen. De omvang van de zonde, de schuld van de zonde, de straf op de zonde, enz. Staat u daar voor open? De dichter bad: Doorgrond mij, o God en zie of er een schadelijke weg in mij is..... Neem het uw predikant niet kwalijk als hij uw nood en schuld op de kansel voorstelt. Kèn uw ongerechtigheid. Tegen de wet, tegen het evangelie. Tegenover Mozes, tegenover Christus. Psalm 130 geeft eerst aan het roepen uit de diepte. Is dat genoeg? Maar daarna vervolgt de dichter: Zo Gij de ongerechtigheden gadeslaat, wie zal bestaan? Dat is nog een stap meer de diepte in. Maar de jubel der verlossing is er te meer om. U leest de psalmen hier maar op na. Maar dan volgt ook: hoe ik van al mijn zonden en ellenden (in die orde) verlost worde. Er is voor al die zonden verlossing, zo staat hier. Nu wordt de verlossing groter. Hier komt de weg der verlossing aan de orde. Hier valt het oog op Christus. Ik vrees dat we dit onderdeel ook teveel beperken. Het kruis van Christus is een centrale boodschap, maar er is in Hem daarnaast nog zo heel veel meer. Denkt u eens aan de drie ambten van de Heere Jezus: Profeet, Priester en Koning. Hoe weinig komen we daar eerlijk en grondig aan toe. Komt de Zaligmaker niet ernstig tekort in onze beleving, misschien ook wel zeker in onze preken? Hoe wordt u verlost door Zijn profetische ontdekking (dat is al verlossing!), hoe wordt u aan Zijn voeten onderwezen in Zijn verdiensten en hoe deelt u in de vergeving der zonden door Zijn bloed en hoe wordt u een ander mens door Zijn Koninklijke almacht en regering? Hier doen zich heel veel

schatten voor. Hij is voor de Zijnen in de dood gegaan, maar het is ook een stuk van die verlossing hoe u met Hem de dood in gaat (Rom.6: 4; Filip.3:10). Waar slaat nu het woord "hoe" op? Op twee zaken: hoe Christus Zijn kerk heeft willen verlossen en wat Hij daarvoor heeft moeten lijden; dan gaat het om Christus voor ons. Maar het heeft ook te maken hoe Hij door Zijn Geest die verlossing uitwerkt in het leven der Zijnen. Hier komen de kleinste accenten aan de orde. Hoe u verlost wordt door dat kruiswoord of door de toepassing van Zijn doorboorde handen. Elke tekst, elke voetstap, elk woord van Hem is van het grootste belang. Ik moet wel erkennen dat we daar als dienaren heel veel aan tekort komen. Mensen vragen om een Christusprediking. Ik vraag me af of die vraag altijd goed begrepen en goed gesteld wordt. Men bedoelt met Christusprediking soms de belofteprediking, of de prediking van de verlossing. Maar het houdt toch wel meer in. In dat licht bezien kunnen we nooit genoeg spreken over de verdiensten van de Heere Jezus. Ik hoop dat u en jij een accent willen leggen op dat andere kleine woordje: "ik". Hoe word ik verlost? En hoe zal ik Gode nu dankbaar zijn? Hier zal niet zozeer bedoeld zijn: hoe diep moet mijn gevoel zijn? Het zal er veel meer om gaan hoe ik moet leven tot de eer van God. Het derde deel van de Catechismus onderwijst in de wet als een regel der dankbaarheid. Hoe moet ik Godverheerlijkend leven op mijn werk en in de straat, in de kerk en in de wereld? Voeg daarbij alle vraagstukken van onze moderne tijd, dan ontrolt zich hier ook weer een wijd veld. Verwacht van de preek geen precies antwoord op uw vraag en in uw situatie. Het gaat om de algemene lijnen vanuit het Woord. U staat zelf voor de invulling van dat alles. Maar tegelijk mogen we zeggen dat hier de bediening van Gods Geest aan de orde komt. Hij zal u alles leren en u leiden, zo zegt de Heere, in al de waarheid. Wie zou willen beginnen met deel drie, zonder de eerste delen, komt verkeerd uit. Hij overschat zichzelf, als hij niet weet hoe zwak en onmachtig en onwillig hij is; hij kan ook niet recht leven tot Gods eer, als er geen besef van grote dankbaarheid is. Hoe zult u Gode dankbaar zijn? Bent u echt dankbaar? Bent u het wel eens echt geweest? Dan weet u ook dat u er heel weinig van terecht brengt. Helaas. Daarvan spreekt Romeinen 7 overduidelijk. Een heilig leven is een leven vanuit de dankbaarheid. Zonder die dank wordt het wetticisme. Het wordt bepaald vanuit de binnenkamer. Lezer, deze drie stukken zijn u nodig te weten! Hier is een geestelijk weten

bedoeld. Het woordje "hoe" zegt dat het kleinste niet te klein is en dat alles steeds vatbaar is voor verdieping. Hier wordt de rijke volheid van de Heilige Geest duidelijk bedoeld. Hij zal u in al de waarheid leiden; Hij zal u alles leren! Het

gebed van de dichter mag het uwe zijn: "Leid mij in Uw waarheid en leer mij, want Gij zijt de God mijns heils".

P. Roos

OPWEKKING EN ZEKERHEID

1 Tim. 6:12-13

Het christen-zijn houdt veel in. Wie leeft bij een systeem, hoe ook gevuld, is er spoedig mee klaar. Wanneer Gods Woord wordt gelezen, wordt men op heel wat zaken gewezen. Zo ook in de woorden die Paulus Timotheüs voorhoudt. Nadat Paulus aangespoord heeft tot het ontvlieden en het jagen naar, wekt hij op om de goede strijd te strijden en te grijpen naar het eeuwige leven. Wanneer nu Paulus het heeft over strijden, staat hem de sportwedstrijd en zo de wedloop voor de aandacht. Die wedren was in zijn dagen een favoriete sport. Men hoorde ervan. Bijzonder in de tijd van de Olympische spelen. Nu werd er van de spelers die zich opgesteld hadden voor de start heel wat gevraagd. Inspanning en doorzettingsvermogen. Het hoofddoel was om als eerste de finish te bereiken. De overwinningsskrans te bemachtigen. Wanneer nu Paulus in verschillende brieven zelfs daarover schrijft, moet niemand menen dat hij tegenover de spelen positief stond. Met zijn mede-christenen stond hij afwijzend tegenover de spelen. Temeer daar het veelal ging om menselijke eer, om mensvergoding. Paulus deed niet bij bepaalde gelegenheden een oogje dicht en heeft dit ook nimmer gestimuleerd. Juist het tegendeel. Wij mogen daar wel aan denken. Want het komt voor als het Europese kampioenschap of het wereldkampioenschap aan de orde is en Nederland is er bij dat menig oog gericht is op de televisie of er wordt gegrepen naar de sportkrant. Op bepaalde avonden kan zelfs geen huisbezoek worden gedaan. En maar aan het avondmaal! Er is een godsdienstig leven, waarvan de wortel niet te vinden is in de Heilige Schrift. Het schrijven van Paulus had dus niet ten doel om te stimuleren of gaan te maken, maar het diende slechts als beeld. Gelijk we dat meer vinden in de Heilige Schrift. Nu betreft Paulus bij de vergelijking de strijd des geloofs. Die moet gestreden worden. Op die strijd komt het aan. Die strijd is onderscheiden van het strijden voor het geloof, voor de geloofsinhoud. Paulus ziet die niet voorbij. De belangrijkheid, de noodzakelijkheid daarvan ontbreken niet in zijn herderlijke woorden. De Heere is het waard. De kerk is het waard. Voor

eigen leven is het onmisbaar. Naast die strijd mag de persoonlijke inzet, de eigen beleving niet ontbreken. De strijd bijzonder tegen de satan, wereld, zonde en eigen vlees, de strijd om in te gaan door de enge poort naar het eeuwige leven. Het wordt geëist. In de eerste plaats door de Heere. Het is ook de plicht van elke christen. Wat nu de Heere vraagt, wordt door Hem geschonken. Zijn Heilige Geest bewerkt het leven, geeft kracht en sterkt de wil. De liefde dringt tot de goede strijd. Een strijd die strekt tot eer van de Heere en tot heil van eigen leven. Naast het strijden wordt Timotheüs ook geroepen tot het grijpen naar het eeuwige leven. Een wonderlijke uitdrukking, want hiernaar grijpen en zo bezitten is uitgesloten. Paulus staat het reeds door hem gebruikte beeld voor ogen. Hij denkt aan de atleet in de renbaan. Hij nadert de eindstreep en ziet de krans hangen. Die krans wil hij hebben. Die krans wil hij bezitten als zijn eigendom. Dat is zijn doelwit. Zo moet Timotheüs zich inzetten om te kennen het eeuwige zalig leven. De Heere in gerechtigheid te mogen aanschouwen en verzadigd te worden met Zijn goddelijk beeld. Dan mag hij altijd bij de Heere zijn. Verlost van een lichaam der zonde en des doods. Dan is hij hier op aarde een pelgrim. Een vreemdeling. Op doorreis naar het land des Heeren. Tot bemoediging schrijft Paulus: tot hetwelk gij geroepen zijt. Het gebeuren des Heeren is Paulus niet onbekend. Hij bemerkt het, hij ziet het in het leven van Timotheüs. Hij is er zelf geen vreemdeling van. Wie de krachtige, onwederstandelijke roeping van de Heere kent, kent een band aan de ander. Wanneer het over de roeping gaat, moet gedacht worden aan de inwendige roeping. Dit wordt door ons toch onderschreven? Het is maar niet een dogmatische gedachte als het gaat over uitwendige en inwendige roeping, maar het is geheel Bijbels wat op deze wijze wordt verwoord. In en door de prediking wordt de Goddelijke roeping ook verklaard: wat zij inhoudt, wat zij werkt en waartoe zij leidt. Zij richt ook op de levensweg. Zij verzekert van het eeuwige leven. Paulus voegt aan hetgeen hij reeds gezegd heeft toe: waarvan gij belijdenis gedaan hebt voor vele getui-

gen. Dat was een plechtig, bijzonder uur in het leven van Timotheüs. Wanneer het nu gaat over dit bepaalde moment in het leven van Timotheüs dan kan niet met zekerheid gezegd worden of het wijst op zijn doop of op zijn ambtsaanvaarding. Velen waren getuigen van dit gebeuren. Wij kennen ook bijzondere uren in het leven van de gemeente. Denk aan doop, belijdenis, avondmaalsviering, bevestiging tot een ambt of van een huwelijk. Nu weten we dat bijzonder over belijdenis doen en avondmaal veel geschreven is en nog over gesproken wordt. Dit is te begrijpen en zelfs van betekenis. Echter mag niet vergeten worden hoe de eigen gemeentelijke situatie was en is. Wanneer het gaat over de avondmaalsgang, dan waren er in de gemeenten 25 tot 50 jaar geleden minder avondmaalgangers. Toen waren er ook meer ouderen en minder jongeren. Nu kan het omgekeerde het geval zijn. Meer jongeren dan ouderen. De oorzaak daarvan mag niet naast zich neergelegd worden. Ook mag niet gedacht of gezegd worden: wat was in verleden tijd. Het gemeentelijke boek mag nimmer dichtgeslagen worden. Gods Woord leidt ons daar niet heen. Juist het tegendeel. Wie nu bij het pastorale werk betrokken is, moet zich in de geconstateerde feiten verdiepen en als ambtsdrager leiding geven. Zeker, het ambtelijke werk is nimmer volmaakt, maar er dient wel gestaan te worden naar het juiste onderwijs. Indien er een leemte was in het verleden of nu is in het heden, dan dient dit aangetoond te worden, want het ambtelijke werk is gericht op eeuwigheidswerk. Men gaat met mensen om. Zeker, elke avondmaalganger draagt een eigen verantwoordelijkheid, maar ook de verantwoordelijkheid van een ambtsdrager mag niet onderschat worden. Hij heeft immers veel beloofd in het uur van bevestiging. Dat moet in de praktijk waar worden.

Paulus heeft Timotheüs gewezen op geloofsvolharding. Hij bemoedigt hem ook door te wijzen op God en Christus. Veel komt Timotheüs tegen. Moedbenemende ervaringen zullen hem niet vreemd blijven. Strijd zal niet ontbreken. Temidden van alles mag hij het oog richten op de levende God, Die bewaart en nimmer laat varen het werk van Zijn handen. Dienaren kunnen ook niet gerukt worden uit Zijn hand. Het ambtelijke werk gaat door. Het oog mag ook gericht zijn op Jezus Christus, de grote Ambtsdrager. Voor de aardse rechter heeft Jezus de goede belijdenis afgelegd. Getrouw, oprecht, standvastig, zich niet schamend, stond Jezus Christus voor Pontius Pilatus. Timotheüs, wees Hem gelijkvormig al brengt het verachting of zelfs de dood mee. Je zult leven. Achter

de Christus aankomend gaat het door lijden heen naar heerlijkheid. Zo gaat het met al de dienaren die zich verbonden weten aan en leven met God en Christus, zij zullen de kroon der heerlijkheid ontvangen. Ook vandaag!

M.C. Tanis

J.C. RYLE OVER DE SABBAT

J.C. Ryle, de anglicaanse bisschop uit Liverpool stierf in 1900 op de leeftijd van 83 jaar. Ryle was een opmerkelijk man. Hij had een imposante gestalte en een indrukwekkende baard die hem het aanzien van een patriarch gaf. Hij diende gedurende 39 jaar in plattelands-gemeenten en daarna nog 20 jaar (!) als bisschop van Liverpool. Hij was sterk als een paard en bedeed met rijke gaven. Zijn intellect, energie, visie, gedrevenheid, zijn heldere geest en warme hart zouden hem op allerlei terrein tot een formidabele leider hebben kunnen maken.

Gods weg met John Charles Ryle was echter anders. Een krachtige en diepgrijpende bekering viel hem ten deel toen hij 21 jaar was. 'Voor die tijd was ik - zo getuigde hij zelf nadien - 'dood in de zonden en op de hoofdweg naar de hel, maar vanaf die tijd was ik levend geworden en had ik een hoop op de hemel. En ik kan het nergens anders aan toeschrijven dan aan de vrije genade van God.'

Ryle is wel de conservatieve protestant bij uitnemendheid van zijn dagen genoemd. Zijn opvolger te Liverpool typeerde hem als 'die man van graniet, met het hart van een kind.'

Over tal van (toen) actuele onderwerpen heeft Ryle geschreven. In zijn boek 'Knots untied' (Knopen ontward) heeft hij ook een artikel gewijd aan de kwestie van de onderhouding van de zondag als zijnde de christelijke sabbat. Ik wil proberen enkele van zijn gezichtspunten naar voren te brengen, omdat deze m.i. nog steeds de moeite van het overdenken waard zijn. Bovendien valt het op dat bepaalde standpunten waarmee Ryle in zijn dagen te maken had, ook vandaag nog worden gehoord. Daarom blijft zijn bespreking van die standpunten actueel en is het niet moeilijk om de lijn door te trekken van zijn situatie toen naar de onze vandaag.

Ryle erkent dat hij over dit onderwerp geen nieuwe dingen kan zeggen die niet al eerder door anderen vóór hem zijn gezegd. Maar hij voelt zich gedrongen de pen te grijpen, omdat ook in zijn dagen de discussie werd aangezwengeld over de vraag of christenen wel verplicht gesteld konden worden om een 'sabbat' te onderhouden. Hebben wij wel het recht

om tegen iemand die op zondag zaken doet of de dag doorbrengt in recreatie te zeggen dat hij zondigt?

Op deze en dergelijke vragen moet een duidelijk antwoord worden gegeven en dat deed Ryle.

Ryle ziet dit onderwerp als van enorm belang. Hij acht het niet overdreven om te zeggen dat de opgang of de ondergang van het engelse christendom afhangt van de onderhouding van de christelijke sabbat. 'Er is niet teveel godsdienst in dit land', zo schrijft hij. 'Haal de omheining neer die nu nog onze zondag omgeeft, en dan zal er binnenkort nog veel minder godsdienst zijn.' 'Niets kan het rijk van Satan in Engeland zo sterk bevorderen als het terugnemen van de wettelijke bescherming van de Dag des Heeren.'

'Als een dienaar van Christus, een vader van mijn gezin en een liefhebber van mijn land voel ik mij gedrongen om het pleit te voeren ten behoeve van de oude engelse zondag. Mijn stelling wordt nadrukkelijk onder woorden gebracht in de woorden van de Schrift: laten wij haar heilig houden.'

Op vier punten gaat hij nader in, te weten 1. op welk gezag de sabbat rust, 2. het doel waarvoor de sabbat is gegeven, 3. de manier waarop de sabbat gehouden moet worden en 4. op welke manier de sabbat ontheiligd wordt.

Ook Ryle had in zijn dagen te maken met mensen die beweerden dat de sabbat 'slechts' een Joodse instelling was en dat de christen er dus net zo min aan gebonden is als aan de offerdienst van het Oude Testament. De onderhouding van de Dag des Heeren rust alleen op de autoriteit van de kerk en kan niet vanuit Gods Woord bewezen worden, zo stelde men.

Ryle's vaste overtuiging daarentegen is dat de onderhouding van de sabbat een onderdeel is van de eeuwige wet van God. Allereerst wijst Ryle op Gen. 2,3. God zegende de zevende dag en heiligde die. Hier merkt hij vervolgens bij op: 'Er waren vijf dingen die aan de vader van het menselijk geslacht werden gegeven op de dag dat hij werd geschapen. God gaf hem een plaats om te wonen, een werk om te doen, een gebod om te onderhouden, een hulp aan zijn zijde, en een sabbatdag om te onderhouden.'

In de tweede plaats wijst Ryle op de wetgeving bij de Sinai. Deze geboden werden onder de meest plechtige omstandigheden gegeven. Dit was het enige deel van de wet van Mozes dat door God in stenen tafelen werd ingegrift. Alleen deze geboden moesten bewaard worden in de ark. Het sabbatsgebod is een integraal onderdeel van het geheel van de wet des Heeren en net als al de overige geboden niet bedoeld als slechts een tijdelijke verplichting.

In de derde plaats wijst Ryle op de boodschap van de profeten in het Oude Testament. Keer op keer horen we profetische vermaningen tegen het breken van de sabbat. Het wordt als een ernstige zonde aangewezen. Dat God de zonde tegen het vierde gebod zo hoog opneemt, is ook een indicatie dat dit gebod niet was bedoeld als een slechts tijdelijke maatregel.

In de vierde plaats vraagt Ryle aandacht voor het onderwijs van Christus. Nergens treffen wij ook maar een spoor aan dat de Heere Jezus de tien geboden in diskrediet bracht. Hij hield de geboden hoog 'U kent de geboden...' (Mark. 10,19). Elf maal spreekt Hij over de sabbat, maar dan om de toevoegingen die de farizeeërs gemaakt hebben te corrigeren, maar nooit om de heiligheid van de dag te ontkennen.

In de vijfde plaats wijst Ryle op de geschriften van de apostelen. Duidelijk spreken zij over de ceremoniële wet met zijn offers en verordeningen. Ze worden genoemd 'een schaduw van de dingen die komen', 'een schoolmeester om ons tot Christus te brengen', 'verordend tot de tijd van de vernieuwing'. Maar nergens in hun geschriften vind ik ook maar één lettergreep waaruit zou blijken dat zij de tien geboden als afgeschaft beschouwden, integendeel. Aldus Ryle.

In de zesde plaats wendt hij zich tot de praktijk van de apostelen. Op meerdere plaatsen wordt ons duidelijk dat zij één dag van de week als heilig hebben gehouden, en wel de eerste dag der week, de dag van Christus' opstanding (Hand. 20,7; 1 Kor. 16,2). Er wordt naar verwezen als 'de dag des Heeren' (Openb. 1,10). Ryle gelooft dat de apostelen van Godswegen geïnspireerd waren om deze verandering te maken, en tegelijkertijd in wijsheid geleid werden om er geen publiek besluit over te nemen. Een besluit zou alleen maar weerstand oproepen hebben van de kant van de Joden en onnodige smaad teweeg hebben gebracht. Deze verandering was er een die gaandeweg meer zijn beslag kreeg en men heeft het geweten van zwakke broeders niet willen forceren. Maar als het waar zou zijn dat de apostelen geen enkele dag heiliger achtten dan een andere, is het voor Ryle onbegrijpelijk dat

ze wel zo specifiek over 'de eerste dag der week' en over 'de dag des Heeren' hebben gesproken.

In de zevende plaats wijst Ryle op de betekenis van de onvervulde profetie. 'Ik vind er een duidelijke voorzegging in dat in het laatste der dagen, wanneer de kennis des Heeren de aarde zal bedekken, er nog steeds een Sabbat zal zijn.' Men name wijst hij op Jesaja 66,23: 'En het zal geschieden dat van de ene nieuwe maan tot de andere en van de ene sabbat tot de andere alle vlees komen zal om aan te bidden voor Mijn Aangezicht, zegt de Heere.' Dit zal een sabbat zijn niet alleen voor de Joden, maar voor alle vlees. Ook hiermee is volgens Ryle de blijvende betekenis van de sabbat aangewezen.

Hij sluit dit eerste gedeelte van zijn artikel af met de waarschuwing dat we niet het Oude Testament moeten onderwaarderen en niet de wet van de tien geboden moeten verachten. De komst van het evangelie van Christus heeft op geen enkele manier iets veranderd aan de betekenis van de Tien Geboden. Integendeel, het heeft eerder de waarde en autoriteit van die geboden verhoogd en doen rijzen.

Voor de kerk van het Nieuwe Testament blijft de betekenis van de Tien Geboden onverminderd van kracht, zo stelde Ryle. Daarom blijft ook het vierde gebod zijn geldingskracht behouden.

'Ik geloof dat, mits op de juiste plaats en in de juiste verhouding, het net zo belangrijk is om deze (geboden) uit te leggen en te bekrachtigen, dan om Christus en Dien gekruisigd te prediken. Door deze geboden is de kennis der zonde. Door deze leert de Geest de mensen de noodzaak van een Zaligmaker. Door deze onderwijst de Heere Jezus Zijn volk hoe te wandelen en Gode te behagen. Ik verwacht dat het goed zou zijn voor de kerk als de Tien Geboden regelmatig op de preekstoel werden verklaard dan nu gebeurt. In elk geval vrees ik dat veel van de huidige onkunde inzake de sabbatskwestie toe te schrijven is aan onjuiste meningen over het vierde gebod.'

In het tweede onderdeel van zijn artikel gaat Ryle in op de vraag voor welk doel de sabbat door God is ingesteld.

Zo gemakkelijk wordt er een karikatuur gemaakt van hen die pleiten voor het onderhouden van de sabbat, alsof zij er plezier in hebben om een zwaar juk aan anderen op te leggen, dat te vergelijken is met de besnijdenis of de wassingen en de reinigingen die horen bij de ceremoniële wet. Niets is minder waar. Hier ligt een complete misvatting aan ten grondslag.

De sabbat is Gods genadige beschikking voor het gemeenschap belang van alle mensen. De sabbat is 'gemaakt om de mens' (Mark. 2,27). Zij is gegeven voor het welzijn van alle lagen van de bevolking, zowel van geestelijken als leken. Het is geen juk, maar een zegen. Het is geen last, maar een genade. Het is geen harde verplichting die zwaar valt, maar een geweldige publieke weldaad. Het is niet een verordening die men maar in het geloof moet aanvaarden zonder te weten of het ergens goed voor is. Het is er een die zijn eigen beloning met zich mee brengt. Het is namelijk goed voor lichaam en geest. Het is goed voor de naties. Het is bovenal goed voor de ziel.

De sabbat is goed voor het lichaam.

We hebben allemaal een rustdag nodig. Ryle wijst op de eerste goudelvers in California die er al snel achterkwamen dat wanneer ze geen rustdag namen, ze in plaats van goudelvers grafdelvers werden – hun eigen graf wel te verstaan. Wanneer een hard werkend man niet van tijd tot tijd zijn rust neemt, is dat een aanslag op zijn gezondheid. 'Ik ben zeker dat wanneer ons lichaam ons kon vertellen wat zij nodig heeft, het luid zou roepen: Gedenk de sabbatdag!'

De sabbat is goed voor de geest.

De geest heeft ook behoefte aan rust, net als het lichaam. Zij kan geen ononderbroken spanning verdragen. Zij heeft ook onderbrekingen nodig om weer op krachten te komen. Als dat ontbreekt raken mensen snel overspannen, of begeven het plotseling als een gebroken boog.

De bekend engelse christen-filantroop William Wilberforce (1759-1833), onder meer bekend vanwege zijn ijveren voor de afschaffing van de slavernij, getuigde dat hij zijn kracht om te volharden alleen maar kon toeschrijven aan zijn regelmatige onderhouding van de sabbat. Bij hoogstaande tijdgenoten en grote intellectuelen had hij waargenomen dat zij menigmaal mentaal schipbreuk leden, en de ware oorzaak daarvan zag Wilberforce gelegen in het verwaarlozen van het vierde gebod.

De sabbat is goed voor naties.

Het onderhouden van de sabbat heeft een enorm effect op het karakter als ook op het tijdelijk welzijn van een volk. 'Ik geloof vast dat een volk dat regelmatig één dag van de zeven rust, meer werk doet en beter werk doet, dan een volk dat nooit rust. Hun handen zullen sterker zijn; hun geest helderder; hun concentratievermogen, toepassingsvaardigheid en vermogen om door te zetten zal veel groter zijn.'

Tenslotte, de sabbat is een onverdeeld goed voor de ziel van de mens.

De ziel heeft ook zijn behoeften, net als het lichaam en de geest. In een wereld vol gejaagdheid en haast dreigen de belangen van de ziel buiten beeld te geraken. Om de juiste aandacht aan de belangen van de ziel te kunnen geven, moet er een dag apart worden gezet. Er moet een regelmatig terugkerende tijd zijn dat wij de staat van onze ziel kunnen onderzoeken. Er moet een dag zijn waarop we getoetst worden of we klaar zijn voor een eeuwige hemel. Neem de sabbat weg, en de godsdienst verdwijnt ook. In het algemeen gesproken is het van 'geen sabbat' een kleine stap naar 'geen God.'

Maar de godsdienst bestaat toch niet in het houden van dagen en tijden? Dat ben ik met u eens, schrijft Ryle. Om onze ziel te redden is er wel meer nodig dan het onderhouden van de sabbat. Dat is waar. Maar ik zou zulke mensen willen vragen om nu eens duidelijk uit te leggen wat voor soort godsdienst dat nu is dat de mensen leert om geen enkele dag te onderhouden. Het moge de religie zijn van de arme verdorven menselijke natuur, maar het is zeker niet de godsdienst van de openbaring; het is niet de godsdienst die ons vertelt dat we wederom geboren moeten worden, en in Christus geloven, en een heilig leven leiden.

De geopenbaarde godsdienst leert mij dat het niet zo'n goedkope en makkelijke zaak is om naar de hemel te gaan, zoals velen heden ten dage zich inbeelden, en dat het essentieel is voor het welzijn van onze ziel dat we elke week een dag aan God geven.

'Ik weet heel goed', schrijft Ryle, 'dat er goede mensen zijn die naar voren brengen dat elke dag heilig behoort te zijn voor een ware christen, en die om deze reden de bijzondere heiliging van de eerste dag der week afwijzen.' 'Ik heb respect voor de gewetensvolle overtuiging van deze mensen en ik zou zo ver als ik maar kan met hen mee willen gaan in het onderstrepen van het belang van het heiligen van elke dag en bezwaar maken tegen een godsdienst die *alleen* maar op de sabbat plaatsvindt. Maar ik meen in volle ernst dat hun theorie niet klopt en niet schriftuurlijk is. Ik ben overtuigd, de menselijke natuur in aanmerking genomen zoals deze is, dat de poging om elke dag te zien als de dag des Heeren als resultaat zal opleveren dat je geen enkele dag als dag des Heeren overhoudt.

'Ik neem aan dat niemand behalve erge fanatiekelingen zou beweren dat het verkeerd is om vaste tijden voor gebed

te hebben, op grond van het feit dat we 'altijd moeten bidden', en daarom sluit de gedachte dat we elke dag aan de dienst van de Heere moeten wijden niet uit dat er toch een dag moet worden afgezonderd. Bovendien kan iedereen die goed om zich heen kijkt begrijpen dat, wanneer je graag wilt dat de godsdienst werkelijk de mensen iets doet, er één dag in de week voor die zaken afgezonderd moet worden.

Al zou iedere kerk en kapel gesloten worden, dan nog zou het onderhouden van de sabbat een zegen zijn voor de natie. Het zou een soort geestelijke zelfmoord zijn om de sabbat los te laten. Of men het nu beseft of niet, maar de sabbat hoort bij het rijkste wat ons volk bezit; het is het geheim van haar positie in de wereld. Het is goed voor lichaam, geest en ziel.

Op deze manier heeft Ryle in allerlei toonaarden en vanuit verschillende invalshoeken de blijvende betekenis en geestelijke waarde van de christelijke sabbat onder de aandacht van zijn tijdgenoten gebracht, omdat hij er diep van overtuigd was dat in het onderhouden ervan zegen ligt, terwijl het verwaarlozen van de sabbat een geestelijke neergang tot gevolg moet hebben. Het valt op dat hij daarbij niet alleen aan de kerk maar ook aan zijn volk heeft gedacht.

Als het gaat over de vraag op welke wijze de sabbat onderhouden moet worden, erkent Ryle dat er veel verschil van mening is, ook onder degenen die opkomen voor de christelijke sabbat. Er zijn velen, zegt hij, die even sterk als ik opkomen voor de sabbat, maar niet voor de sabbat waar ik voor opkom. Zonder iemand de wet te willen voorschrijven, wil Ryle proberen duidelijk te maken wat volgens hem de gedachten van God zijn zoals geopenbaard in Zijn Woord. Ryle is het niet zonder meer eens met hen die zeggen dat ze geen Joodse maar een christelijke sabbat willen onderhouden. Als ze zouden zeggen: geen farizeïstische sabbat, dan gaat hij akkoord. Maar hij vraagt zich af of de invulling van de rustdag door David, Samuel en Jesaja wel zo veel verschilde van die van Johannes en Paulus. De steniging van de man die hout sprokkelde op de sabbat ziet Ryle als een uitzonderlijke situatie, te vergelijken met de dood van Ananias en Sapphira in Hand 5 die gedood werden omdat zij hadden gelogen. Er is geen bewijs dat zo'n straf daarna is herhaald.

Wat is klaarblijkelijk de wil van God als het gaat over de vraag op welke manier de sabbat onderhouden moet worden?

Ryle wijst dan op twee regels.

De eerste duidelijke regel is dat de sabbat als een *dag van rust* moet worden gehouden.

Alle soort werk dient zoveel mogelijk nagelaten te worden, behalve werken van noodzakelijkheid en van barmhertigheid.

De tweede duidelijke regel is dat de sabbat *heilig gehouden* moet worden.

Onze rust is niet die van een dier, zoals een os of een ezel; die hebben geen geest of ziel. Het is ook niet de vleeselijke rust, zoals van hen die het gouden kalf aanbaden. Het is nadrukkelijk een *heilige rust*. Het is een rust waarbij de belangen van de ziel voorop staan, de gedachten uitgaan naar een andere wereld, en de gemeenschap met God en Christus wordt onderhouden.

Deze twee duidelijke regels ziet Ryle als de bandbreedte waarbinnen de heiliging van Gods dag dient plaats te vinden. Wat hiermee overeenstemt is geoorloofd. Wat hiermee strijd is zondig.

Ik ben geen farizeër, zegt Ryle. Ik heb geen bezwaar tegen het nemen van lichamelijke rust door een hardwerkende ambachtsman. Ik heb geen bezwaar tegen een rustige wandeling, mits dat niet in plaats komt van het gaan naar Gods huis. 'Wat ik alleen zeg is: pas op dat u uw vrijheid niet verandert in een vrijbrief voor de zonde; pas op dat u de zielen van anderen niet kwetst als u ontspanning zoekt voor uzelf; pas op dat u nooit vergeet dat u niet alleen een lichaam hebt maar ook een ziel.'

Ik ben ook geen 'overgeestelijk' persoon. Ik zeg tegen niemand dat hij de hele dag moet bidden, bijbellezen of naar de kerk

gaan. Wat ik wel zeg is dat de rust op zondag een heilige rust moet zijn, dat we God in het oog moeten houden, dat we Gods huis moeten bezoeken, en de belangen van onze ziel moeten behartigen. En alles wat het heiligen van de dag op deze manier in de weg staat, dient te worden vermeden.

Ik ben ook geen voorstander van een sombere religie. Ik zou wensen dat iedereen de sabbat als de heerlijkste dag kon zien. Wereldse mensen zullen wel gauw vinden dat ik de norm te hoog stel. Maar de vraag voor een ware christen is: wat zegt de Bijbel? De enige norm die ik voor de onderhouding van de christelijke sabbat wil aanleggen is het vierde gebod: niets meer en niets minder! Dat is wat alle heiligen uit alle kerken en landen hebben onderhouden.

Tenslotte, ik wil geen andere norm aanleggen voor de onderhouding van de sabbat dan die waartoe een rustige bezinning op de dingen die komen zullen, iedereen die nuchter nadenkt zal brengen. Is het werkelijk zo dat wij eens moeten sterven en voor God moeten verschijnen?

Is het werkelijk zo dat wij hopen eens in een eindeloze eeuwigheid in Gods onmiddellijke nabijheid te verkeren? Als dit zo is, dan is het niet teveel gevraagd om een dag van de zeven te wijden aan God en de sabbat door te brengen in het onderzoek of wij klaar zijn voor die toekomst. Verstand, wil en geweten samen zeggen ons dat wanneer we niet één dag in de week aan God kunnen wijden, wij niet kunnen leven zoals zij behoren te leven die binnenkort moeten sterven.

H. Korving

VRAGENRUBRIEK

De liefde van de zondares.

Van het stapeltje vragen dat ik heb, neem ik de volgende ter beantwoording af. Ik hoop dat ik de vraag tot tevredenheid en tot zegen van de vraagstelster en anderen mag beantwoorden. De vraag luidt als volgt: "In Lukas 7:47 staat: *Daarom zeg ik u, haar zonden zijn haar vergeven, die vele waren; want zij heeft veel liefgehad. Ik hoorde er een preek over, waarin gezegd werd dat we dit niet op moesten vatten alsof de Heere die vrouw haar zonden vergaf vanwege haar grote liefde. Maar er staat toch duidelijk: daarom zijn haar zonden vergeven, want ze heeft veel liefgehad.*

Hier staan de werken toch voorop?"

De geschiedenis is bekend. De Heere Jezus zit aan in het huis van Simon de farizeër. Het wordt voor Hem een pijnlijke ervaring, want Simon treedt nu niet bepaald als gastheer op. Daarin laat hij de Heere voelen hoe hij over Hem denkt. Tevens doet hij zo uitkomen hoe hij over zichzelf denkt! Hij voelt zich hoog boven anderen verheven. En zeker boven die slet, die daar maar zo maar binnenkomt en aan Jezus' voeten gaan liggen. Simon hoort bij degenen die vreemdeling zijn van het ontdekkend werk van de Heilige Geest. En wie daar vreemdeling van is, is ook vreemdeling van Gods liefde, welke zich immers uitstrekt tot zondaren! En

wie niets weet van het wonder van Gods oneindige zondaarsliefde, heeft vanzelfsprekend ook geen wederliefde.

Als Simon zijn blik laatdunkend laat rusten op die vrouw en Jezus, gaat de Heere Jezus hem onderwijzen. In plaats van beledigd weg te lopen (dat zou *ik* gedaan hebben) gaat de Heere Jezus hem nog geduldig onderwijs geven ook. Wie weet is het die Simon nog tot zegen geweest en is hij ook als een groot zondaar aan Jezus' voeten terecht gekomen. Het is in ieder geval te hopen voor hem. Want als we in onze eigengerechtigheid sterven, zullen we net als anderen toch *naakt* voor God komen te staan!

De Heere Jezus spreekt een gelijkenis uit van een man die een grote schuld had en van iemand die een geringe schuld had. Beide konden hun schuld echter niet voldoen, ook de man met die geringe schuld niet. Ook die man was dus arm, net zo arm als die andere schuldenaar. Geen penning om te betalen! Die man zag dat echter niet in. Hij vond dat het nogal meeviel. Zeker in vergelijking met die ander, die alles er doorgejaagd had. Die had reden om zich te schamen, maar hij? Het was een meevallertje dat hij dat geringe bedrag niet hoefde terug te betalen, maar hij vond dat eigenlijk maar heel gewoon. De kwijschelding deed hem eigenlijk niks en daarom voelde hij ook weinig genegenheid voor zijn weldoener. Het was eigenlijk heel vanzelfsprekend dat het kleine bedragje hem kwijs gescholden was. Niet meer dan normaal. Zo redeneerde hij.

Simon, ten voeten uit! Het was geen man die had leren leven van Gods vergevende zondaarsliefde. O nee, hij zou niet durven beweren dat hij een volmaakt mens was. Maar moet je nou toch dat mens daar zien liggen en snotteren. Als ze dat bij hem gewaagd zou hebben, hij had haar een flinke trap verkocht!

Die weinig vergeven wordt, heeft weinig lief, sprak Jezus. De Heere bedoelt: die heeft helemaal niet lief! Want hoe kun je iemand nu een beetje lief hebben? Iemand een beetje aardig vinden, dat gaat nog wel. Maar je hebt lief, of niet. En Simon heeft in het geheel niet lief. Zijn liefdeloosheid wordt door de Heere Jezus hem duidelijk uiteengezet. Zijn liefdeloosheid jegens zijn naaste was een bewijs van liefdeloosheid tegenover God!

En meende Simon nog een stralend voorbeeld te zijn voor anderen, nu wordt door de Heere Jezus die vrouw, die een zondares was, aan *hem* ten voorbeeld gesteld! Zie eens hoe groot haar liefde is! Ze weet niet wat ze doen moet om haar liefde tot de Heere Jezus te uiten. De liefde van een mens tot de Heere is altijd een gevolg van de ervaren liefde van de Heere tot de mens. Zij heeft ken-

nelijk het wonder van Gods vergevende zondaarsliefde ervaren. Zij had bij ontdekkend licht zichzelf gezien. De Heere Jezus zei niets teveel, toen Hij ook nu nog zei, dat ze veel zonden had bedreven. Ze moest het met Hem eens zijn. Er was geen slechter mens op de ganse aarde, dan zij. O, wie was zij tegenover die goede en trouwe Heere! Het besef van Gods goedheid doet het hart breken in duizend stukken. En Jezus, als de grote Medicijnmeester, heelt verbroke- nen van harte, die in hun zonden en elenden, tot Hem zich ter genezing wend- den. Hoor maar weer: Hij bevestigt wat ze reeds mocht geloven: Uw zonden zijn u vergeven! Dat is het enige wat een ontdekt zondaar vertroosten kan: Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord!

Nu zul jij, Simon, nooit die liefde in je hart ervaren, voordat ook jij zult hebben gezien dat ook jij een zondaar bent, een doelmisser, een rasechte zoon van Adam. Want wie zijn zonde niet ziet, zal niet tot belijdenis van zonde komen. En dat is toch echt *de weg waarin* de Heere de zonde vergeeft. Zie maar naar deze vrouw, Simon. Aan alles is te zien, hoe groot haar liefde is. En die is zo groot, omdat haar zondebesef zo groot is. Want dat is en blijft toch, nog eens, *de weg waarin* de Heere onze schuld vergeeft.

Dus als de Heere zegt: Haar zonden zijn haar vergeven, want zij heeft veel liefgehad, spreekt hij van de weg waarin de Heere de schuld vergeeft. Die grote liefde was bewijs van groot zondebesef en waar berouw. Dat is, opnieuw, *de weg waarin* elk zondaar delen mag in Gods genade.

De Heere spreekt hier niet van de grond

waarop de Heere ons onze zonden vergeeft. De grond ligt buiten ons, in het Lam Gods, Die Zijn dierbaar bloed gaf tot verzoening der zonden. Het waren allemaal even grote zondaren en zondaresen daar, in het huis van Simon, de trotse Simon inclus. Er was daar maar Een, Die zonder zonde was. Die in de wereld kwam, niet om te veroordelen, maar om veroordeeld te worden. Tot zonde is Hij gemaakt. Opdat zij die zonde zijn, zouden worden vrijgesproken van schuld en straf en oordeel en een recht zouden ontvangen op het eeuwig, zalig leven. Christus is door de Simons vooral verworpen. Zie maar eens hoe die Hem behandelt! Maar Christus heeft bovenal de toorn van God gedragen. Het behaagde de HEERE Hem te verbrijzelen. En wie door het geloof dieper en verder wordt ingeleid, niet alleen in de weg waarin de Heere de zonde kwijtscheldt, maar ook in de grond waarop Hij dat doet, zal nog dieper buigen, zich nog groter zondaar gevoelen. Maar die zal ook dieper de liefde voelen tot de lieve Bruidegom, Die zo schoon en goed en volmaakt is. Gods liefde is een eeuwige liefde. Maar dat wordt de wederliefde ook. Waar dat vuur eenmaal ontbrandt in het mensenhart, daar zal het tot in eeuwigheid oplaaien. En zij die leefden in ongerechtigheid of vertrouwden op eigengerechtigheid, die zal straks een 'ontvangst' hebben daarboven, waarbij die van de Heere Jezus in Simons huis in de verste verte niet te vergelijken valt. O lezer, viel u al als een verloren mens in Zijn armen?

K. Hoefnagel

HET LEVEN VAN JEZUS CHRISTUS (2 slot)

Het burgerlijk leven

Christus was *onderdanig* aan Jozef en Maria. Dat is de eerste burgerlijke deugd die van Christus wordt vermeld in de Bijbel. We lezen immers in Lukas 2:51 'Hij ging met hen af en kwam te Nazareth, en was hun onderdanig.' Op hun verzoek ging hij mee naar huis. Dat is een navolgenswaardig voorbeeld voor kinderen. Christus was beleefd en gezeggelijk, hij morde niet, maar was altijd gehoorzaam. De tweede burgerlijke deugd die van Christus genoemd wordt is het *eerlijke beroep* van timmeren. In Markus 6:3 werd Christus de timmerman genoemd. De Joden ergerden zich aan Hem omdat hij een timmerman was, niet had gestudeerd en toch preekte. Uit het voorbeeld van Christus blijkt dat luiheid en leegheid de Heere een gruwel

is. De derde burgerlijke plicht was Zijn *vriendelijke omgang* met de mensen. De vijanden zagen met nijdigheid aan dat velen Hem aanhingen. Christus genas en vertroostte ellendigen en zieken zonder aanzien der persoons. Christus was bewogen met hen die het moeilijk hadden. Christus twistte niet en riep niet op de straten. De vierde burgerlijke deugd was de *voorzichtigheid* van Christus. Dat heeft de Heere ook ons geboden. Want we lezen in Matth. 10:16 'Zijdt dan voorzichtig gelijk de slangen.' Zo was Christus bijvoorbeeld voorzichtig in Zijn woorden. Zijn vijanden loerden op Hem om Hem in Zijn woorden te vangen, maar zij kwamen altijd beschaamd uit. De vijfde burgerlijke deugd van Christus was Zijn *gehoorzaamheid aan de overheid*. Hij stelde Zich niet alleen onder de

wet van God, maar ook onder de wetten van de overheid, voor zover die niet strenden met Gods wet. Christus betaalde tol en schatting. Hij eerde de overheid. Hij gebruikte geen scheldwoorden tegen Pilatus, maar erkende dat hij zijn macht van God had. De zesde burgerlijke deugd was Zijn *milddadigheid* aan de armen. Ook die deugd dient nagevolgd te worden. In al de genoemde burgerlijke plichten volgde de Heere Gods Woord. Christus zocht geen eer van mensen of voordeel. Hij wilde aanstoot en ergernis voorkomen. Christus toonde dat het christendom niet strijdt met een goede burgerlijke overheid. Ook deed Christus deze dingen om de mensen tot een hogere trap van godzaligheid aanleiding te geven.

Gehoorzaamheid

Christus gehoorzaamde niet alleen aan Jozef en Maria en aan de overheid, maar ook aan Zijn Vader. Het was Zijn spijs te doen de wil van Zijn Vader. Er is in de gehoorzaamheid van Christus iets dat wij niet kunnen navolgen. Dat is Zijn volmaaktheid in Zijn gehoorzaamheid. Ook als het gaat over Zijn gehoorzaamheid als Middelaar dan kunnen we dat niet nadoen. Christus was immers plaatsvervangend gehoorzaam. We dienen Christus wel na te volgen in het nemen van Gods Woord tot richtsnoer. Christus gehoorzaamde al Gods geboden. Christus was gewillig en bereid om te gehoorzamen. Christus was in het openbaar gehoorzaam. De gehoorzaamheid van Christus bleef en Hij was daarin standvastig. Mensen dienen de gehoorzaamheid van Christus aan de wet van God na te volgen. Mensen dienen alles te verlaten en de Heere te volgen. Christus zocht in Zijn gehoorzamen de eer van God. Een leven naar Gods geboden door mensen maakt dat anderen de goede werken zien en God verheerlijken. Wie God gehoorzaamt, wekt anderen daartoe op om dit ook te doen. Er mag met Mozes gezien worden op de vergelding des loons. We dienen net als Christus een goed kerkganger te zijn. In Gods huis wordt onderwijls gegeven. Jezus had een gewillig hart om te lijden, ja zelfs om te sterven. Hij was gehoorzaam tot de dood des kruises. Hij was volkomen bereid de lijdensbeker te drinken. Zo dient er ook bij Gods kinderen gewilligheid te zijn om te lijden om der wille van de overtuiging naar Gods Woord. Christus heeft gebeden: "Niet Mijn wil, maar Uw wil geschiede." Zo dient ook het gebed van Gods kinderen te zijn.

Liefde

Gehoorzaamheid is een teken van liefde. Reeds als kind was Jezus in de din-

gen van Zijn Vader. Vanuit de liefde tot Zijn Vader reinigde Hij de tempel. In het openbaar toonde Hij dat Hij God liefhad. De liefde van Christus was oprecht en hartelijk. Mond en hart waren met elkaar in overeenstemming. De liefde van Christus had grote uitwerking: Hij volbracht immers het werk dat God hem gegeven had. De liefde bleef zelfs tijdens de Godverlatenheid, toen Hij niets van de liefde van de Vader voelde. De liefde van Christus was standvastig tot het einde toe. Christus sprak immers: "Vader, in Uwe handen beveel Ik Mijn Geest." De liefde van Gods kinderen dient altijd te blijven. Christus heeft in het algemeen liefde betoond aan de mensen, zelfs aan Zijn vijanden. Hij heeft allerlei mensen goed gedaan. Grote menigten heeft Hij gespijzigd. Hij genas zelfs het oor van Malchus. Christus heeft Zijn vijanden vermaand ten goede, hen geleerd en onderwezen, hen gewaarschuwd tegen hun verderf. Maar bijzonder heeft de Heere de Zijnen liefgehad. Hij heeft hen liefgehad zonder aanzien van staat, jaren en omstandigheden. Hij heeft Zichzelf uit liefde gegeven tot een rantsoen voor hen allen. Jezus heeft de Zijnen met de daad en door Zijn werken liefgehad. In het openbaar heeft Hij Zijn liefde betoond, bijvoorbeeld ten aanzien van Lazarus. Christus gaf lichaam en ziel voor de Zijnen tot in de dood over. Niemand heeft groter liefde dan dat hij zijn leven zet voor zijn vrienden. Maar Christus zette Zijn leven voor vijanden om hen tot vrienden te maken. De Heere had de Zijnen oprecht en hartelijk lief. Zijn liefde was standvastig en onveranderlijk. In Zijn liefde verdroeg Hij veel in de Zijnen. Hij bestrafte hen uit liefde en verstootte hen niet om hun zwakheden. Jezus was heel makkelijk te verzoenen als Hij door de Zijnen beledigd was. Hij bood hen opnieuw Zijn liefde en vrede aan toen Hij sprak: 'Vrede zij u, Mijn vrede geef Ik u.'

De liefde van Christus was naar het gebod van God. De liefde tot de naaste is de vervulling van de wet. Christus zegt van Zijn liefde in Joh. 15:9 'Gelijkertijds de Vader Mij liefgehad heeft, heb Ik ook u liefgehad.' Gods Woord roept op elkander lief te hebben.

Lijdzaamheid

In het lijden van Christus is veel wat mensen niet kunnen navolgen. Christus heeft immers de toorn van God gedragen en wel zo gedragen dat Hij die te boven is gekomen. Hij is een vervloeking voor Zijn Kerk geworden en heeft geleden tot een rantsoen voor de zonden der Zijnen. De voorzeggingen van de Schrift deden Christus gewillig lijden. Er was volkomen onderwerping aan de wil van Zijn Vader. Christus wilde

Zijn Vader volkomen gehoorzaam zijn. De lijdzaamheid die Christus toonde is wel tot voorbeeld. De Heere vraagt Zijn voetstappen te drukken. Christus heeft veel gedacht aan Zijn lijden en sterven en er vaak over gesproken. Dat is een voorbeeld voor Zijn volgelingen. Het lijden en de verdrukking is geen vreemde zaak en het is goed daar mee te rekenen en zich daar op voor te bereiden. Gods kinderen hebben van zichzelf alleen opstandigheid. De lijdzaamheid die er mag zijn is vrucht van de werking van de Heilige Geest. De Heere was bereid alles te lijden wat Hem zou overkomen, tot de kruisdood toe. Dat is een voorbeeld voor Gods kinderen om na te volgen. Paulus was bereid om niet alleen te Jeruzalem te lijden, maar ook om gedood te worden. De Heere heeft gebeden in de hof. Zo dienen Gods kinderen te bidden om lijdzaamheid en kracht in het lijden.

Sterven

Christus was niet alleen tot voorbeeld in Zijn leven, maar ook in Zijn sterven. Sommige dingen aangaande het sterven van Christus kunnen niet nagevolgd worden. Hij was heilig en stierf heilig. Christus stierf als Middelaar. Hij stierf door Eigen kracht. De omstandigheden van Zijn sterven hoeven wij ook niet na te volgen, tenzij dat de Heere daartoe zou roepen. We behoeven het martelaarschap niet te zoeken. Christus dacht tevoren vaak aan Zijn sterven. Dat is ook onze plicht. Gods Woord zegt: Leer ons alzo onze dagen tellen dat wij een wijs hart bekomen. Christus stierf bereidwillig toen Zijn ure was gekomen. Zo dient er bij Zijn volgelingen gewilligheid te zijn om te sterven wanneer de tijd daarvoor is aangebroken. Paulus begeerde om ontbonden te zijn en met Christus te zijn. De Heere stierf lijdzaam, wat tot voorbeeld strekt. Christus beval Zijn ziel in de handen van Zijn Vader. Het is genade te mogen beleven: 'Wij weten, dat, zo ons aardse huis dezes tabernakels gebroken wordt, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, maar eeuwig in de hemelen.' Een goed middel om zich voor te bereiden op het sterven is het gaan in het klaaghuis. De dood is voor Gods kinderen de weg tot hun zalige en eeuwige vreugde in de hemel.

Leven

Christus heeft Zijn vijanden en de vijanden van Zijn Kerk overwonnen. Zijn lichaam rustte in het graf, Hij stond op ten derden dage en is ten hemel gevaren. Zo rust het lichaam van Gods kinderen eveneens in het graf. De ziel van Gods kinderen gaat op het moment van sterven in in de eeuwige rust. Zoals Christus in de hemel is, zullen ook de Zijnen in

de hemel zijn. Gods kinderen zullen wat het lichaam betreft delen in de heerlijke opstanding. Gods kinderen zullen boven alle ellende en zonde verheven zijn. We eindigen met de slotwoorden van het boekje van Ridderus die we aantreffen op blz. 123: 'Veilig is Christus leven. Hij is boven alle gevaar en verandering. De dood heerst niet meer over Hem, Rom. 6. Hij sterft niet meer. Hij is het leven Zelf. Deze heiligheid is ook ons beloofd. Als wij in de hemel zijn, dan zal er geen dood meer zijn, Openb. 17:4, Openb. 2:11 'Die overwint zal van de tweede dood niet beschadigd worden.' De erfenis in de hemel is onverderfelijk, onbevlekt en onverwelkelijk, 1 Petr. 1:4. De draak is uit de hemel geworpen, Openb. 12 en kan ons daar niet bestrijden. Eeuwig is het hemelse leven van Christus. Zoals Hij door David zag en sprak van die eeuwige lieflijkheden in Ps. 16:11, zo spreekt Hij van Zichzelf in Openb. 1:18 'Ziet Ik ben levend in alle eeuwigheid. Amen.' Dit eeuwige leven in de hemel staat ons ook met Christus te wachten, 1 Thess. 4:17: 'Wij zullen altijd met de Heere zijn' en Openb. 3:12 'Die overwint', zegt de Heere, 'Ik zal hem maken tot een pilaar in den tempel Mijn Gods, en hij zal niet meer daaruit gaan' en Matth. 25:46: 'De rechtvaardigen zullen gaan in het eeuwige leven.' Amen."

N.a.v. F. Ridderus, *Het leven van Jezus Christus, 123 blz., paperback, € 6,95, Uitgave De Schatkamer, Rumpt, ISBN 90-5741-122-9.*

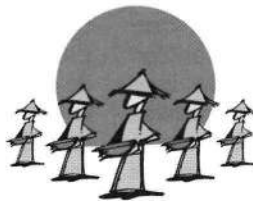
A. van Heteren

BOEKBESPREKING

Ds. A. van der Zwan, *Volhardend vertrouwen, gebonden, 215 blz., €14,-, Uitgeverij De Banier, Utrecht, ISBN 90-336-0707-7.* Het gebeurt niet zo heel erg vaak dat er een boek verschijnt van de hand van een predikant uit onze kerken. Het doet ons goed dat dit nu opnieuw is gebeurd door het verschijnen van dit keurig uitgevoerde boek met als ondertitel: 'Op weg met oudtestamentische gelovigen.' In de winter van 2003-2004 heeft ds. A. van der Zwan in weekdiensten Hebreeën 11 behandeld. Uit deze prekenreeks is het boek voortgekomen. Het boek telt 13 hoofdstukken. De schrijver kiest in navolging van anderen voor de opvatting dat niet Paulus de schrijver van de Hebreeënbrief is geweest. De kanttekeningen op de Statenvertaling gaan ervan uit dat Paulus wel de schrijver is geweest. Hier en daar heb ik bij het doornemen wat vraagtekentjes gezet bij de uitleg en het

woordgebruik. Maar dit neemt niet weg dat waardering overheerst. Er staan veel aansprekende zaken in dit boek. Op blz. 55 bijvoorbeeld wordt over genade in leven en sterven gesproken. We lezen dan op die blz. "Maar onthoudt de les van Henochs leven: stervensgenade volgt op levensgenade. Het einde van het leven hangt samen met het leven zelf. Geen veilige aankomst in het Koninkrijk der hemelen, of er moet ook in dit leven omgang met God geweest zijn." Amram en Jochebed worden ten voorbeeld gesteld op blz. 164: "Ouders als Amram en Jochebed hebben nog een eigenschap. Ze schermen hun kinderen af voor de bedreigende macht van Egypte. Het toevertrouwen van hun kind aan God bracht met zich mee dat ze hem verborgen hebben voor de geheime politie van de Farao. Hoewel de situatie van toen heel ver van ons af lijkt te staan, ligt hier wel een actuele les. Als we er tenminste

oog voor hebben, dat de 'Egyptische politie' van de wereld ook onze kinderen wil vangen en doden. Ze komen niet met een overvalwagen voor, maar ze staan er wel. Ze komen zelfs binnen, met of zonder kabel en beeldscherm. Een stuk minder angstaanjagend dan toen, maar niet minder dodelijk. Vaders en moeders met het geloof van Amram en Jochebed doorzien die dreiging en spannen zich biddend in om hun kinderen veiligheid te bieden, ook in hun eigen thuissituatie." Zaken om over na te denken en ter harte te nemen. We zouden nog veel meer kunnen citeren. Ieder hoofdstuk is van vragen voorzien zodat er over de inhoud doorgesproken kan worden. Concluderend mogen we zeggen dat er een boek is verschenen wat naast andere boeken over Hebr. 11 goed gebruikt kan worden op verenigingen of bijbelstudiekringen.

Stichting China

Veenendaal

Kinderleed in China

"Wij hebben geen huis.
Ik leef op een vuilnisbelt!
Krijg ik eten
en een kinderbijbel?"

giro 320666

Info/secretariaat:

Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal

e-mail info@stichtingchina.nl

Giro 320666 t.n.v. Stichting China

www.stichtingchina.nl

tel. 0318-510320

De Stichting
Stéphanos heeft tot
doel:

Het verzorgen van
zendingswerk in Afrika
en het verlenen van
hulp aan
weeskinderen in
Malawi.

Hierbij is de Bijbel en
de Drie Formulieren
van Eenigheid het
uitgangspunt.

Uw bijdrage voor diaconale hulp aan de weeskinderen in Malawi is welkom!

Stéphanos wil zich helemaal gaan richten op de diaconale nood in Malawi. Dat betekent, dat we het weeshuis centraal gaan stellen, met alle projecten die daarbij horen, zoals kinderen die elke dag op de dagopvangafdeling komen, hulp in dorpen, kleuterschool, basisschool, vakonderwijs om een beroep te leren, landbouwprojecten etc.

Inlichtingen Dhr. J. W. Akster (voorzitter), Postbus 34, 7950 AA Stepanos, tel. 0522-464428, Email: info@stephanos.nl

www.stephanos.nl

Giften Bank 33.53.07.450, Giro 199.504, t.n.v. de Stichting Stéphanos te Harskamp

**Te huur: onze vijfpersoons
stacaravan op camping de
Hofstee in Nunspeet**
voor 275 Euro per week.
Tot week 29 en na week
34: 200 Euro per week.
Deze prijzen zijn inclusief
toeristenbelasting, gas, water
en electriciteit.
Telefoon: 06- 20578930

't Boekendal

Winkelcentrum Urkerhard

Nagel 48, 8321 RG Urk

Tel: 0527 - 682110 Fax 0527 - 688668

Boeken & Bijbels
CD's en Bladmuziek
Schoolartikelen
Kadoartikelen
Kopieerservice
Wenskaarten

Verzending door heel Nederland

Psalmzangdag

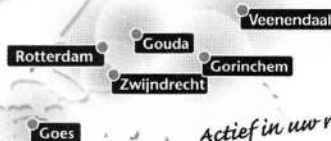
Waar Bovenkerk Kampen
Wanneer D.V. zaterdag 24 maart 2007
Thema "Een psalm van David..."
- Bestrijding en overwinning -
Leiding Ds. D. Heemskerk, Opheusden
Organist Peter Eilander
Deur open 12.30 uur
Aanvang 13.30 uur
Toegang GRATIS!

- De kerk is verwarmd!
- Parkeertip: Burgemeester Berghuisplein
(ca. 10 minuten lopen vanaf de Bovenkerk)

Kijk op www.psalmezangdag.nl

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

- Waar u ook woont,
Agathos brengt zorg dichtbij:
- Huishoudelijke verzorging
 - Persoonlijke verzorging
 - Verpleging
 - Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator
aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen.
Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de
CIJZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

De Verrassing Bungalowpark

Ruimgelegen en vrijstaande luxe en eenvoudige accommodaties. Ruime recreatiezaal voor de gezellige uurtjes. Diverse activiteiten en arrangementen.

Meer voordelen

Veel privacy en rust mogelijk. Aankomst en vertrekdata in overleg mogelijk. Voordeeltarieven buiten schoolvakanties. Kijk regelmatig op onze website voor interessante aanbiedingen.

Texel

ga naar www.deverrassing.com

Brochure?

Bel 0222 31 83 91 of

Vakantie: Rust en ruimte, alle jaargetijden, in eigen sfeer

Drempelvrije vakantie?

Jachthuis - Texel

2 luxe drempelvrije vakantiehuizen onder 1 kap, 7 en 8 persoons. Per woning: 2 hoog/laag bedden, douche-brancard en tillift. Tevens voorzien van vaatwasser, magnetron, wasmachine en wasdroger. Incl. schoonmaakkosten, € 275,- tot € 695,- p.w.

Meer informatie / reserveren:
www.denoorderhoeve.nl

De Noorderhoeve gehandicapten accommodaties
Harkebuurt 5-15 Oosterend - Texel - 0222 31 89 06

OPROEP VOOR PASTORAAL WERKER.

Reeds vele jaren worden de predikanten van de Christelijke Gereformeerde Kerk Beth-El te Sliedrecht bijgestaan in het pastoraat. Br. P. de Jong was, tot aan zijn 65^e jaar in 2004 fulltime en daarna tot 1 oktober 2006 voor twee dagen, pastoraal medewerker van onze gemeente. Per 1 oktober j.l. is door zijn vertrek een vacature ontstaan. De gemeente telt ca. 2000 (doop)leden en wordt gediend door twee predikanten. Twee ouderlingen zijn gericht bezig met de jeugd van de gemeente, terwijl vijf ouderlingen betrokken zijn bij het bezoek van ouderen.

De kerkenraad wil graag in contact komen met mensen die zich geroepen weten een dergelijke functie te vervullen.

Taken van de pastoraal werker zijn in hoofdzaak:

- Ouderen-, zieken(huis)- en relatiepastoraat
- Catechese (samen met de predikanten)
- Het gebruikelijke kerkenraads- en verenigingswerk

Positie van de pastoraal werker:

- Gaat in Sliedrecht of omgeving wonen
- Wordt lid van de kerkenraad als ouderling met bijzondere opdracht
- Verricht alle taken i.s.m. de predikanten

Criteria voor deze functie zijn o.a.:

- Adequate theologische opleiding, HBO niveau
- Min. leeftijd 30 jaar
- Eventueel ervaring als ambtsdrager
- Affiniteit met sociaal maatschappelijke aspecten
- Communicatieve vaardigheden

Een aanstelling geschiedt:

- Voor een periode van één jaar, met de mogelijkheid van verlenging voor onbepaalde tijd
- In principe in een fulltime functie waarbij rekening gehouden dient te worden met onregelmatige werktijden.

Voor de selectie van kandidaten is een commissie ingesteld en is tevens een protocol opgesteld. Indien u belangstelling hebt voor deze functie kunt u inzake de procedure en de selectie contact opnemen met de scribe van de kerkenraad, drs. H. Kazen, tel. 0184-417091. Voor meer informatie inzake de functie kunt u terecht bij dhr. P de Jong, tel. 0184-414974.

Sollicitaties (inclusief referenties) dienen te worden verzonden aan de scribe, p/a Weresteijn 8, 3363 BN Sliedrecht.